217223

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ลักษณะพื้นฐานบางประการทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ 2) สภาพการผลิต และปัญหาในการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ของเกษตรกร 3) สภาพการได้รับการส่งเสริมและบริการสนับสนุนจากโครงการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ของเกษตรกร 4) ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ของเกษตรกร และ 5) เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ของเกษตรกรที่มีลักษณะพื้นฐานบางประการทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สภาพการผลิต และการได้รับส่งเสริมและบริการสนับสนุนที่แตกต่างกัน เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 199 คน จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดขอนแก่น ในพื้นที่ 9 อำเภอ 9 ตำบล 17 หมู่บ้าน ใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างและใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาตราส่วนประมาณค่า และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแต่ละคู่ใช้ t-test , F–test และ Scheffe′ test วิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

เกษตรกรส่วนมากเป็นชาย และเกษตรกรโดยเฉลี่ยมีอายุ 54.28 ปี มีสมาชิกแรงงานเกษตรในครัวเรือน 3.16 คน โดยมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 24.42 ไร่ ประสบการณ์ในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ 2.31 ปี พื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ 6.17 ไร่ อาศัยน้ำฝนในการผลิตอย่างเดียว ได้ผลผลิต 362.30 กก./ไร่ ขายได้ราคา 8.40 บาท/กก. มีต้นทุนการผลิต 1,429.12 บาท/ไร่ ได้รับผลตอบแทนสุทธิ 1,614.20 บาท/ไร่ ประสบปัญหามากในเรื่อง ค่าไถเตรียมดินราคาแพง ขาดแคลนน้ำ วัชพืชรบกวน การตรวจรับรองแปลงผลิตข้าวอินทรีย์ และค่าจ้างเก็บเกี่ยวแพง เกษตรกรได้รับการสนับสนุนจากโครงการในเรื่อง เมล็ดพันธุ์ข้าว ปุ๋ยอินทรีย์ และเอกสารคู่มือการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์

ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุทำให้เกษตรกรตัดสินใจผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในระดับมาก ได้แก่ 1) ปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ ได้แก่ การมีแหล่งกักเก็บน้ำในพื้นที่นาหรืออยู่ใกล้แหล่งกักเก็บน้ำ และปริมาณน้ำฝนพอดี 2) ปัจจัยทางด้านการผลิต ได้แก่ ราคาผลผลิตสูงกว่าข้าวทั่วไป ปุ๋ยเคมีมีราคาแพง คาดหวังว่าจะได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิอินทรีย์คุณภาพดี เชื่อว่าสามารถเพิ่มผลิตภาพขึ้นได้ การผลิตที่มีความปลอดภัยต่อทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค และคาดหวังว่าสามารถลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงได้ และ 3) ปัจจัยทางด้านการส่งเสริมและบริการสนับสนุนทางด้านวิชาการและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ได้แก่ 1) ควรให้การฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการเก็บเกี่ยว วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว การทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ 2) จัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบในพื้นที่และดำเนินการติดตามนิเทศการผลิตอย่างจริงจัง และ 3) ควรส่งเสริมและพัฒนาระบบตรวจรับรองคุณภาพและตลาดข้าวหอมมะลิอินทรีย์อย่างจริงจัง

The objectives of this investigation were to study 1) some socio-economics aspects of farmers, 2) conditions of production and problems 3) conditions of extension and service obtained by farmers from the project, 4) factors motivating of the decision making on Organic Hommali rice production of farmers in Changwat Khon Kaen 5) comparatively for the factors involving in the decision making of the farmers which have different in some of the socio-economic conditions. One hundred and ninety nine organic Kao Hommali Rice producers under the Organic Kao Hommali Rice Production Project, Changwat Khon Kaen were randomly chosen from 9 Amphoes 9 Tambons 17 Villages by using multi stage random sampling. Data obtained were statistically analyzed using the SPSS for windows for the frequency, percentage, minimum, maximum, arithmetic means, standard deviation, t-test, and F-test. Differences between specific means were further evaluated by using Scheffe' test.

The results revealed that the majority of the farmers was male with an average age of 54.28 years and had household labor of 3.16 persons. The average agricultural land holding was 24.42 rai by which the average farm of organic Kao Hommali was 6.17 rai. The average organic Kao Hommali yield was 362.3 Kg/rai supplied by rain water. The selling price was 8.4 baht/kg while the cost of production was 1,429.12 baht/rai. The average net profit was 1,614.2 baht/rai. The farmers obtained the project services of seed, organic fertilizer, and technical support of organic Hommali rice production. The problems of organic Hommali rice production were as follows: high cost of soil cultivation and harvesting, lack of water resource, weed control, inspection and certification of organic rice commodity.

Factors motivating the decision making on organic Hommali rice production of farmers at high level were as follows: 1) physical conditions of planted area i.e., the existing of water reservoir or the advantage of the area which is closed to the reservoir, and the sufficient rainfall 2) production factors i.e., higher price of the organic Hommali rice, higher cost of chemical fertilizer, high expectation to obtain good quality Hommali rice seed, and high possibility to increase production and decrease cost of production, food safety for farmer and consumer, and 3) extension and services of essential technology and materials.

Recommendations derived from the findings herein were as follows: 1) harvesting, post harvest technology and organic fertilizer production should be promoted intensively to the farmers 2) demonstration farm on high productive organic rice product should be established and scattered throughout project area including the provision of intensive monitoring and supervising and moreover 3) inspection, certification, and marketing systems of organic rice commodity should be truly developed to promote the production of the farmers.